

Конгрес
Українських
Націоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

www.nacija.org.ua

4 грудня 2007 року № 49 (213)

КОД НАЦІЇ

БОРІМОСЯ – ПОВОРЕМО!

Українська інтелігенція – є. І вона постала проти варварства, оголосивши Україну зоною культурного лиха

Руїни Сатанівського замку на Поділлі

Продовження теми на 4-й стор.

ОГОЛОСИТИ 2008-Й РІК РОКОМ СТЕПАНА БАНДЕРИ

Президентіві України
п. Віктору Ющенку
Кабінету Міністрів
Верховній Раді України

1 січня 2009 року виповнюється сто років з дня народження визначного діяча національно-визвольних змагань українців, Головного Провідника ОУН (революційної) Степана Бандери. Важко переоцінити роль Степана Бандери у формуванні самоусвідомлення українців. Його ім'я стало узагальненим іменем усіх українців, особливо галичан. З ним тисячі українських патріотів боролися за самостійну Українську Державу, втілюючи у життя головний пункт Декалогу Українського Націоналіста – "Здобудеш Українську Державу або загинеш у боротьбі за неї". Непохитність і твердість духу Степана Бандери, який до останніх своїх днів віддавав сили

боротьбі за звільнення українського народу від ярма поневолювачів, стали прикладом і натхненням для всіх поколінь борців за Незалежну Українську Соборну Державу.

Враховуючи велич імені і чину Степана Бандери, Конгрес Українських Націоналістів вважає за необхідне оголосити 2008-й рік Роком Головного Провідника ОУН (революційної) Степана Бандери. КУН пропонує створити оргкомітет для проведення Року Степана Бандери, в який ми рекомендуємо включити серед інших поважних осіб представників Конгресу Українських Націоналістів.

Конгрес Українських Націоналістів має пропозиції до програми підготовки Року Степана Бандери, які готовий представити створеному оргкомітету.

Головний Провід Конгресу
Українських Націоналістів

З КОГОРТИ ГЕРОЇВ

У ЛЬВОВІ ЗБУДУЮТЬ ПАМ'ЯТНИК РОМАНУ ШУХЕВИЧУ

При Львівській облдержадміністрації на виконання Указу Президента України щодо вшанування пам'яті Головного командувача УПА Романа Шухевича створено організаційний комітет зі спорудження Шухевичу пам'ятника у Львові. До його складу від ЛОО КУН увійшли Микола Пшевлоцький, Іван Губка, Ігор Данилиха.

На першому засіданні організаційного комітету обговорювалися питання місця спорудження пам'ятника. Серед запропонованих найбільшу підтримку отримав

майданчик на роздоріжжі вулиць Генерала Чупринки і Степана Бандери. Архітектори, зокрема, зазначили, що це місце має вдале розташування. Громадські діячі, погодившись з фахівцями-монументалістами, зазначили, що встановлення пам'ятника у цьому районі міста є політично виправданим, оскільки це місце знаходиться неподалік пам'ятника Степанові Бандері. Поряд розташовані вулиці Євгена Коновальця, Генерала Чупринки і Степана Бандери.

Прес-служба ЛОО КУН

Наталка ПОКЛАД

ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

ПОСТАЄ У БАТУРИНІ МАЗЕПИНА ЦЕРКВА

За своє 21-річне гетьманування Іван Мазепа перетворив Батурин, який дуже любив, у столицю духовності й культури. Він виділив понад 20 000 золотих на побудову кам'яного Троїцького собору, 4 000 золотих – на зведення мурованого Миколаївського храму, 15 000 золотих – на будівництво Свято-Покровської та Воскресенської дерев'яних церков. Свято-Покровська, разом із церквою Живоначальної Трійці, була однією з головних прикрас гетьманської столиці.

Цього року археологи відкопали фундаменти Троїцького собору. А про долю Свято-Покровської, що була сповідальною гетьмана, можна писати детектив. Почати треба хіба з подій листопада 1708 року, коли озвірілі меншиковці, взявши гетьманську твердиню зрадою, в пекельний спосіб, без огляду на вік і стать, умертвили в ній 20 тисяч людей – оборонців міста і його мешканців, а потім, пограбувавши православні святині, арсенал та гетьманську скарбницю, запалили Батурин...

Після довгих років руїни першим мурованим храмом, що відродився в Батурині, був Свято-Покровський. У 1789

році його освятили. Храм прикрашало багато чудових ікон, його любили прихожани. За майже півтора століття доволу нього виріс великий унікальний цвинтар. Але в 1936-му очамірілі совіти розібрали церкву, а в 50-ті роки – й дзвіницю, цвинтар загорнули бульдозером і на їхньому місці збудували... водонапірну вежу.

У 2000 році у цю парафію прийшов молодий священик отець Роман Кривко, повний надій на відродження і колишньої сповідальної гетьмана Мазепи, і загалом Батурина. Невеличка громадка прихожан тулилася (і понині тулиться) у приміщенні колишньої церковно-парафіяльної школи, де "в похідних умовах" облаштували церковку (Київського патріархату) і служать відправи.

Проте, виявилось, українській святині в Батурині поставати ой як непросто. Отець Роман із родининого мужньо витри-

мував усілякі життєвські й моральні випробування, вірячи, що батуринська земля, на якій він першим за 292 роки відспівав жертви московської навали 1708-го, такі оживе, воскресне – і дасть клич на духовне воскресіння всієї України. Приїжджав Президент, шановані депутати, навіть у 2004-му на благодійні кошти заклали фундамент під майбутню Мазепину церкву... На тому й скінчилося.

Звідчаений отець уже виготовляв документи, щоб весною 2006-го поїхати працювати до Чехії, заро-

бити грошей і самому взятися за будівництво. Бо так виходило, що за Л. Кучми про Покровську нібито й згадали, а при своєму Президентові все завмерло, натомість Воскресенську (Московського патріархату) активно відреставрували, адже вона – усипальня Кирила Розумовського.

Та Бог, нарешті, змилює серце. У листопаді 2005 року, на днях поминання жертв Батурина, отець Роман познайомився із паном Миколою Кочергою, батурянином, що з 1943-го мешкає у США. Порозмовляли, і пан Микола небагатослівно порадив: "Працюйте". "Напевне, він нічого не зрозумів", – бідкався отець перед прихожанами...

А пан Кочерга після свого візиту до Батурина розповів парафіянам церкви Святого Андрія Первозванного (Чикаго, Іллінойс) про свято-покровську громаду. На зборах вибрали цю парафію братньою і взялися допомагати. До наглядової ради увійшли найініціативніші.

Закінчення на 2-й стор.

4 9

4 820102 210017

Дорогі читачі! Розпочалася передплата на газету "Нація і держава" на 2008 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2008 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 2,17 грн., 3 місяці – 6,16 грн., 6 місяців – 11, 32 грн., на рік – 21, 84 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

РІК КАЗАХСТАНУ В УКРАЇНІ

Нещодавно Казахстан – найбільш розвинена країна Середньої Азії – відзначив День Республіки. 25 жовтня 1991 року була прийнята Декларація про державний суверенітет Казахської РСР, що стало початком новітньої історії народу, якому є чим пишатися. До 2010 року казахстанці планують видобути до 100 млн тонн нафти на рік, а 2015 року – до 150 млн тонн, внаслідок чого Казахстан увійде до десятки найбільших нафтовидобувних країн світу.

Українців та казахів єднає як віковична дружба, схожі ментальні особливості, так і спільний досвід життя в колишньому Союзі. Не випадково на початку 2007 року Президенти двох країн – Віктор Ющенко та Нурсултан Назарбаєв – урочисто відкрили Рік Казахстану в Україні. Відтак відбулися двосторонній бізнес-фо-

рум, великий гала-концерт майстрів мистецтв Казахстану в Україні, дні Мангістауської області у Львові, дні Астани у Києві, дні культури Карагандинської області на Дніпропетровщині, виставки, семінари, спортивні заходи тощо. Нещодавно у Спільці письменників України пройшла велелюдна і надзвичайно цікава презентація двох книг Президента Назарбаєва: "Політика миру і злагоди" та "Казахстанський шлях". Для участі в урочистих заходах до України прибула спеціальна делегація Асамблеї Народів Казахстану.

Сьогодні Жуматай Алієв – заступник Голови Асамблеї Народів Казахстану – наш співрозмовник.

Українським читачам цікаво буде дізнатися, як казахи господарюють у власному домі.

Нурсултан Назарбаєв постійно зустрічається з керівниками національно-культурних центрів. Величезну увагу приділяємо кадровому питанню, вихованню саме КАЗАХСТАНСЬКОГО ПАТРІОТИЗМУ. Наша Батьківщина єдина, і ми усвідомлюємо, що повинні вивести країну в число розвинутих держав світу. Економіка Казахстану вже доволі успішна і продовжує розвиватися швидкими темпами. За наявності 15 мільйонів населення зростання ВВП наближається до українського. Все це – дякуючи стабільності, міжнародному порозумінню. Ні золото, ні нафта не можуть цінуватися дорожче, ніж дружба між народами. На мою думку, то є величезне багатство Казахстану.

– Хотілося б глибше торкнутися мовного питання,

тихого спротиву, саботажу впровадженню казахської мови з боку державних службовців?

– Вже можемо сказати, що ні. Річ у тім, що у нас багато казахів, росіян, українців отримували освіту російською мовою. Я, наприклад, закінчив державний університет у Санкт-Петербурзі. До речі, вчився разом з Володимиром Путіним: я на філософському факультеті, а він – на юридичному. Зросійщення було складовою ідеологією в СРСР. Тому спочатку казахська мова у молодій державі перебувала на другому плані. Та поступово все змінюється. Ми не хотіли робити різких порухів щодо мовної політики ще й тому, щоб люди не виїжджали з Казахстану. Адже чимало громадян виїхали після розвалу союзної оборонної промисловості. А тим часом у нас – величезна країна, якій необхідні робочі руки і мізки. Нам іншого не дано: народи Казахстану повинні жити в дружбі, розвиваючи економіку країни. Ось нині до нас повертаються німці, котрі під час перебудови подалися на історичну батьківщину.

Ми так само, як і Україна, відмовилися від статусу ядерної держави. У нас схожі проблеми – Чорнобиль і Семіпалатинський полігон.

– Міжетнічна політика держави завжди тісно пов'язана з міжконфесійною. Невдовзі в Казахстані відбудеться третій міжрелігійний з'їзд представників Традиційних Світових релігій. Перші два з'їзди стали прецедентом, аналогів якому не було в жодній з пострадянських держав. Жуматаю Алієвичу, про міжрелігійний діалог розкажіть, будь ласка, докладніше.

– Релігійна толерантність мусульманського народу – казахів – відіграє визначальну роль у міжетнічному порозумінні. Люди навчилися перейматися цінностями різних релігій. На свята одних конфесій приходять представники інших. Поруч з католицьким костелом можна побачити синагогу, мечеть, православну церкву. У світській державі, якою є Казахстан, діють 40 конфесій. Таким чином, ми сповідуємо ідеали свободи і демократії.

Бо відсутність віри у Бога – це небезпечно. Тому розвиток різних релігій на теренах Казахстану також знаходить підтримку і розуміння з боку держави. З часом все більше зводиться різноманітних культових споруд, де люди могли б задовольняти свої духовні запоти. При Міністерстві юстиції Казахстану існує комітет з релігійних питань. Президент відвідує і мусульманські, і православні свята. Хоча віра – справа добровільна. Потрібно лише розвивати потяг до духовних джерел через освітні та інформаційні простір.

Приклад міжетнічного порозуміння, поданий Казахстаном, – це і шлях до пізнання різних культур, розуміння духовних цінностей багатьох народів. Будда, Магомет, Христос – всі вони сіяли благо, і ми повинні це зрозуміти. Повага до віри інших – також об'єднавчий фактор. Адже насправді національна релігія казахів – мусульманство – прийшла до нас від арабів. А доти наш народ сповідував зороастризм та інші протопівчення.

Розмову вела
Ольга ДУБОВИК

Закінчення в наступному числі.

"ДРУЖБА МІЖ НАЦІЯМИ ДОРОЖЧА ЗА ЗОЛОТО І НАФТУ"

"ЗНАЄШ КАЗАХСЬКУ – МАЄШ ДОПЛАТУ"

– Жуматаю Алієвичу, хотілося б з перших вуст дізнатися про реальні результати діяльності віднедавна вже державного органу – Асамблеї Народів Казахстану.

– АНК виникла 1995 року та була затверджена указом глави держави як дорадчо-консультативний орган, що об'єднує 367 членів – представників близько 500 національно-культурних центрів. Нинішній національний склад Казахстану: близько 60 відсотків – казахи, 40 відсотків – представники інших народів. Українська діаспора в Казахстані посідає за чисельністю третє місце – близько 500 тисяч осіб. Діють більше 500 національно-культурних центрів. Відповідно до останніх змін в Конституції, АНК стала конституційним органом. Дев'ять представників Асамблеї є парламентарями. Їх обирають члени АНК прямим голосуванням. Серед них – українець Валерій Вишняченко. На теренах нашої великої країни знайшли тепло і прихисток 130 націй і народностей, з-поміж яких вирізняються 9 великих етносів включно з українцями. Основоположний принцип АНК – безпартійність. Головою АНК є Президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв.

У нашій Конституції зафіксовано визначення: "Ми, народ Казахстану". А таких аналогів, як Асамблея Народів Казахстану, немає у світі. Конкретний результат: за 16 років державної незалежності – жодних конфліктів або непорозуміннь на етнічному чи релігійному ґрунті. Казахстан – наша спільна батьківщина, наша земля. У нас виховується казахстанський патріотизм, коли всі нації – рівні.

Приділяється величезна увага розвитку мов і культур усіх народів. Наприклад, є українська школа, де з 1 до 11 класу провадиться навчання українською мовою. Виходить газета "Українські новини". Дружба між українцями і казахами – віковична. Тому величезну увагу приділяємо саме українському питанню. Серед українців, які є громадянами Казахстану, дуже багато вчених, державних діячів, бізнесменів, адже ваш народ, як і наш, – дуже працьовитий. Торговельний обіг між Україною і Казахстаном постійно зростає та вимірюється

мільярдами. Проте маємо на майбутнє амбітні плани. 2007 – Рік Казахстану в Україні – ще більше розширив горизонти співпраці.

Офіційна делегація Казахстану, що завітала в Україну, складалася з близько 50 осіб, з-поміж них більше третини – українці, які довгі роки живуть в Казахстані. Бізнесмени, вчені, керівники національно-культурних центрів. Всі вони вкладають свою душу у розвиток Казахстану і, природно, в закріплення взаємозв'язків між нашими народами.

Важливо, що Казахстан розвиває мови та культури усіх народів. Держава спеціально виділяє гроші з держбюджету на розвиток мов, театрів, культурних осередків. У недільних школах вивчаються також мови малочисельних народів, представники яких живуть в Казахстані. У Республіці діють 101 національна школа, 170 лінгвістичних центрів, 4 етнопросвітницьких комплекси. Відповідно до ухвали Президента АНК передано приміщення Будинку дружби в Алмати. Будинки дружби є в усіх областях центрах та великих містах. Національним громадам безоплатно надаються офісні приміщення, зали для зібрань та урочистостей. В Астані повним ходом іде будівництво Палацу націй. Ми займаємося організацією нових етнопросвітницьких комплексів, розробкою підручників для вивчення рідних мов, випуском словників і розмовників. Видається 19 національних газет. Асамблея має веб-сайт, унікальну електронну бібліотеку,

мультимедійний освітній центр, що не має аналогів в СНД. Діють корейський, узбецький, німецький, уйгурський театри, чимало творчих колективів. По телебаченню і радіо щодня ведеться захоплююча розповідь про традиції та спосіб життя різних націй і народів. Тобто подаємо реальний приклад єдності у різноманітті.

Показово, що Казахстан – країна, котра географічно міститься і в Європі, і в Азії. До того ж, ми – світська держава. Однак маємо подвійні свята, як, приміром, Різдво Христове і мусульманський Курбан Байрам, Наурыз і Масниця. Казахи схожі з українцями, наприклад, гостинність. А вже і для казаха, і для українця нагодувати гостя – це головне.

Хотів би сказати: різні нації дуже багато привнесли до Казахстану особливостей своєї культури, водночас увібравши культуру казахського народу. Тому у нас – загальноказахстанський менталітет.

Практично всі казахи досконало володіють російською мовою. Це допомагає у спілкуванні. Державна мова у нас – казахська. Російська має статус офіційної. Робимо все, щоб молодь володіла англійською. Наш Президент поставив перед народом завдання: удосконалити знання одразу кількох мов, необхідних для найширшого міжнародного спілкування. Представникам таких народів, як українці, росіяни тощо, які працюють у державних структурах і знають державну казахську мову, доплачуємо з бюджету 20 відсотків до зарплати.

яке на пострадянських теренах залишається проблемним. У яких реальних пропорціях співіснують казахська та російська мови? Що відбувається в інформаційній сфері Казахстану, зокрема у ЗМІ?

– Відверто кажучи, поки що переважає російська. Але розквіт казахської мови – лише питання часу. Ми не пішли прибалтійським шляхом, натомість обрали еволюцію. Мета – дати час представникам різних націй, щоб оволоділи казахською мовою. Механізмом залишається фінансове стимулювання, а також цілеспрямована освіта. Чи варто перевчати старше покоління? Мабуть, ні. Інша річ – молодь.

У ЗМІ співвідношення казахської та російської мов складає 50 на 50. Потроху цілі області у діловодстві переходять на казахську. Діловодство в місцевих адміністраціях та уряді ведеться двома мовами. Поки-що переважає російська. Але в перспективі, поступово ми, природно, перейдемо на казахську. Це устремління сприймається іншими народами, в тому числі росіянами та українцями, нормально. Національні меншини з розумінням ставляться до культури і мови казахів. Справжнє досягнення: в АНК представники інших народів голосують за те, щоб розвивалася казахська мова! Ми визначили десятирічку розвитку державної мови. І вже 2009 року Казахстан повністю перейде на державному рівні на використання казахської мови у діловодстві.

Нині у багатьох недільних школах є відділення з вивчення казахської мови, у Будинках дружби діють безплатні курси. Формування казахської ідентичності відбувається шляхом консолідації етносів на основі громадянської спільноти при стрижневій ролі державної мови та культур казахського народу. Сьогодні успіх кожної нації прямо пов'язаний в РК зі станом нації титульної. Жодній нації в Казахстані не може бути добре, якщо казахам в Казахстані буде погано.

"НЕ ВОРУШИТИ СТАРІ РАНИ"

– Незалежним державам дісталось доволі специфічні чинники радянських рефлексів. Чи не спостерігаєте Ви

"Ми должны понять, что если не лезть друг к другу со своим уставом, можно спокойно жить в одном государстве, не разделяя ценностей друг друга. В конце концов, жителю Донецка абсолютно все равно, какие памятники ставят во Львове и в честь кого называют улицы, точно так же и львовянин не должно быть никакого дела, на каком языке говорят в Донецке и кому ставят памятники в Одессе". Автор Дмитро Табачник, "Утиный суп" по-украински" ("Киевский телеграф" від 9-12 листопада 2007, № 45).

Олекса ПАЛІЙЧУК

А як щодо столиці? Вона ж для обох сторін одна... Невже й надалі до Києва мчатимуть колони автобусів із "політичними туристами"?.. Отож видається сумнівним цей, на перший погляд, ніби й розважливий підхід до ситуації, коли треба, як мовив мій колишній сусід, у гострий момент "рознять дерущихся". І яке може ця теза мати стратегічне значення для творення повноцінної держави, для нашого національного відродження?!

Та спочатку подивимося, наскільки об'єктивним був автор, готуючи читачів до свого висновку. Отож згадав про "колаборанта і гитлеровського офіцера Шухевича", про "коварного середньовекового інтригана Мазепу", от лише "пам'ятнику в Одессе" гарячих епітетів у нього не знайшлося. Або: "Через сто лет истории смогут куда более беспристрастно судить о роли и месте УПА в Великой Отечественной войне, о факте создания в рамках СССР суверенного украинского государства, ставшего членом-основателем ООН благодаря Сталину...". Наскільки Україна стала суверенною державою в складі СРСР і з якою метою її послали в ООН, сподіваюся, нікому розтлумачувати вже не треба, і це наш автор, сам доктор історичних наук, добре знає, одначе свідомо гне, як кажуть, свою лінію, дезорієнтуючи найменш обізнаних із цими питаннями читачів. Так, сто років минуло не дарма, і за умов вільного доступу до джерел інформації навряд чи виживуть отакі стереотипи в душі примітивної радянської пропаганди, навряд чи тоді буде дві протилежні оцінки історичної ролі Сталіна.

А яке наше національне відродження може відбутися без відродження української мови та культури в цілому?! Без натуралізації зросійщених українців у власній країні?! О, ні, пане авторе, тут і львів'янини, і киянини, і донецчанину до цього має бути аж надто велике діло. Українська культура, а отже й мова, як неогціненний духовний спадок усіх попередніх поколінь, повною мірою належить усім нащадкам українців, і відібрати у них це право на їхній історичний Батьківщині, вважаю, не сміє навіть рідний батько. Це право почали відбирати та всіляко захочувати батьків до кон'юктурного відступництва лише сторонні поневоловачі та їхні тутешні посіпаки.

Сьогодні Україна справді творить свою повноцінну незалежність, і не в її інтересах будь-де консервувати колись насильно накинута егоїстичним сусідом мовний статус. Навпаки, стратегія розвитку держави і країни як потужного суспільного організму спонукає наш народ повсякчас зміцнювати і нарощувати власні творчі сили, нейтралізувати будь-які руйнівні чинники, що спричиняють загальний розлад, аморфність і можуть призвести навіть до втрати незалежності. Україні потрібна чітка, підкріплена законодавством програма, що зупинила б інер-

тиса дбати про здоров'я довіреного їй суспільства, як завше клопочеться здоров'ям свого організму наша голова.

Світова історія знає не один приклад, коли народ виживав та відновлював своє природне обличчя після тривалої насильницької асиміляції. Приклади?.. Найближчі – Болгарія, Чехія. Та особливо вражає безпрецедент-

зу після 1991-го року. Свій заданий страх і бездіяльність владні верхи навчилися успішно ховати за гаслами про поступовість, обережність і т. ін. Це дало змогу нашим недругам оговтатися і повести широку мобілізаційну пропаганду серед населення. Буквально у всіх негараздах, спричинених перехідним етапом і невмінням чиновників

повторю шаблонну фразу, ніби кожен ці стосунки бачить по-різному. Бо найчастіше кожен їх тільки коментує по-різному, виходячи передусім із власних інтересів, переконань і прагнень. Що ж, не таємниця: ми з Д. Табачником хочемо жити в різних Українах. Та якщо заживемо за його порадою, то якраз і отримаємо "в одному государстве" дві України, одну з яких таки остаточно "дотиснуть" і перетворять лише в географічну назву. Ось вам і горезвісний поділ України, якого ми так усі боїмося.

Обов'язково заперечу Д. Табачникові і щодо такого твердження: "Этими своими действиями и восток, и запад признают раскол Украины в качестве свершившегося в сознании людей факта и демонстрируют нежелание и неготовность жить в одной Украине с "не такими" украинцами...". На щастя, українські громадяни Сходу і Заходу так не думають, як і не відповідає дійсності сміхотворне твердження автора, ніби на Сході "уже приобретает популярность лозунг возвращения границы по Збручу, денонсации пакта Молотова-Риббентропа и "восстановления исторической справедливости" путем возвращения западных областей Польше". Насправді такі відверто шкідливі нісенітничі можуть продукувати і запускати в маси з метою злочинного зомбування населення лише окремі провокатори, вороги українства.

А тепер щодо "Утиного супу" та "вигаданих націй", де автор силкується навіть поіронізувати, як-от: "Для многих обитателей мира хай-тек трудно понять мотивы ультранационалистов. Их раздутый патриотизм кажется забавным. Вспоминается страна Свободия из фильма братьев Маркс "Утиный суп", где высмеивается понятие национального превосходства в войне двух вымышленных наций". Щодо такого "жупелу", як націоналізм, то скажу, що це – "сіль", для будь-якого "супу", навіть "утиного". А в нашому "всеукраїнському казані" тієї "солі" ще дуже і дуже мало. Що ж торкається "вигаданих націй" – то якраз таку утопічну націю ви і намагаєтеся створити, товаріщ Табачник, залишаючи наших східних та південних громадян, у т. ч. українців, без української мови, без українських національних героїв, без рідного коріння.

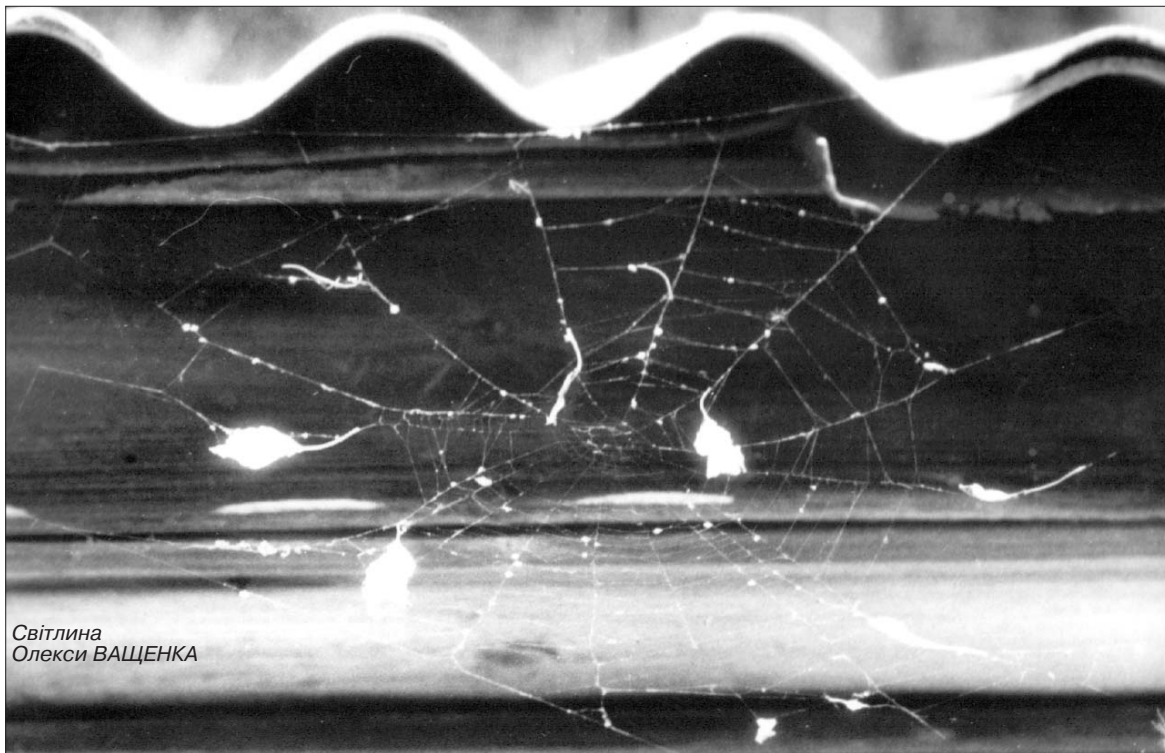
Тим часом, аби мати силу рости вгору, сягати таємниць матерії та великого Всесвіту, українське родове дерево мусить мати міцне розгалужене коріння. Це коріння – його мова, традиції, національна культура взагалі. І та культура повинна постійно збагачуватися, всотувати у себе найвищі духовні та матеріальні досягнення людства. Тим-то для нас так важливо, які взаємини у своїй країні ми побудуємо не лише поміж власними громадянами, а й з представниками інших країн.

Сьогодні на шляху до свого зцілення і повноцінного майбутнього український народ не має фатально нездоланних перешкод. Це означає, що ми повинні раз і назавжди рішуче відкинути нав'язуваний нам "аргумент" на зразок: "Так уже історично склалось". Не для того Україна виборола собі незалежність, щоб стати калікою чи якимось іншим потворним Вавилоном. І той, хто справді хоче спокою та миру, не сміє заважати їй відроджуватися та розвиватися.

ПОПІЛ ІМПЕРІЇ

НА КУХНІ ТОВАРИША ТАБАЧНИКА

Не для того Україна виборювала незалежність, щоб стати потворним Вавилоном

Світлина
Олекси ВАЩЕНКА

цію вищезгаданих асиміляційних процесів. Закон, саме Закон, у першу чергу, повинен захистити право маленького українця на його природну духовну спадщину, захистити навіть перед звичками чи розрахунками батьків так, як він захищає його право на життя, його матеріальні інтереси.

Широкомасштабна двомовність – це духовне каліцтво для нашого суспільства, яке рано чи пізно ми повинні неодмінно здолати. Інакше нам ніколи не посісти гідного місця в колі інших народів, не розвинути і не реалізувати власного творчого потенціалу в найширших сферах життя. Ось чому нам так необхідна чітка і всеосяжна стратегія виживання. Без неї майбутнє завжди лякатиме нас непевністю та непередбачуваними загрозами.

Як пишуть знані історики, минуле нашої планети – це кладовище знищених мов. Але, як ми вже пересвідчилися, нема і вічних імперій. Отож, коли вже якийсь скривджений мові пощастило пережити імперію-насилника, шлях їй простерся тільки вперед. І в цьому плані мові реально обіцяє успіх сама природа, тобто зміна поколінь. Нашій державі лишається тільки активно цьому посприяти, тобто не втратити даний природою шанс. Адже втрата рідною рідної мови в якомусь поколінні не спадкова хвороба. Порівняльно це виглядає так від того, що батько втратив око чи руку, його дитина інвалідом не стає. Що стосується держави, то вона повинна навчи-

ний приклад Ізраїлю. Як справедливо пише А. Довгопольський, "На рубежі XIX і XX століть відбувається небачена в історії людства подія – відродження мертвої мови. Мертвими прийнято вважати мови, які не служать для повсякденного усного спілкування, які ні для кого не є рідними з дитинства, навіть якщо ці мови (як латинь і санскрит в середні віки) і продовжують використовуватися в писемності і літературній творчості. Мова, якою ніхто не говорить, мертва. А мертва, як відомо, не воскресають. Так вважали всі. А проте, неможливе трапилося: мова, яка протягом 18 століть існувала лише в книгах і молитвах, стала знову живою розмовною мовою цілого народу. Ентузіазм і національна самосвідомість зробили те, що вважалися немислимим".

Зауважили, товаріщ Табачник? – "ентузіазм і національна свідомість"! І цьому історичному успіху, безперечно, передувало глибоке розуміння з боку активної частини єврейського народу, яке важливе значення у творенні власної держави має рідна мова.

Перед нашим суспільством і державою постало друге за важливістю глобальне завдання – натуралізація зросійщеного українця на Сході та Півдні. І сьогодні це завдання значно ускладнилося. Постійні наші хитання й озирання на північного сусіда призвели до того, що ми втратили психологічно зручний момент для розгортання цього процесу, момент, що виник одра-

господарювати по-новому, почали звинувачувати нашу незалежність.

Так було дозволено російському ледареві знахабніти і перейти в агресивний контрнаступ. Дарма, що в названих регіонах фактично нічого не змінилося з кучмівських часів, йому вкрай захотілося отримати ще й узаконене право обходитися без української мови навіть у незалежній Україні. Вся ота щоденна тріскотнява про переслідування російської мови (і де?.. У зросійщених містах!) є нічим іншим, як намаганням "дотиснути" ситуацію, зберегти і закріпити для себе вже звичний привілей (відомо, найкращий захист – атака). І таку облудну демагогію охоче поширюють засоби масової інформації, особливо телекомпанії, які лише умовно можна назвати українськими.

Ця наступальна активність набирає дедалі більшої сили та розмаху. Користаючись із явної слабкості державної вертикалі, творці антиукраїнської "Вандей", наче справжні генерали, вміло розширюють пролом у нашій національній фортеці. І на сьогодні склалася доволі абсурдна та небезпечна картина: одна сторона неухильно розвиває успіх, а друга, силкуючись зберегти обличчя, не знаходить іншого виходу, як пояснювати власну безпорадність демократичними перетвореннями.

Всі стенокультурні та політичні стосунки в Україні досить виразні й промовисті, але... ні, я не

